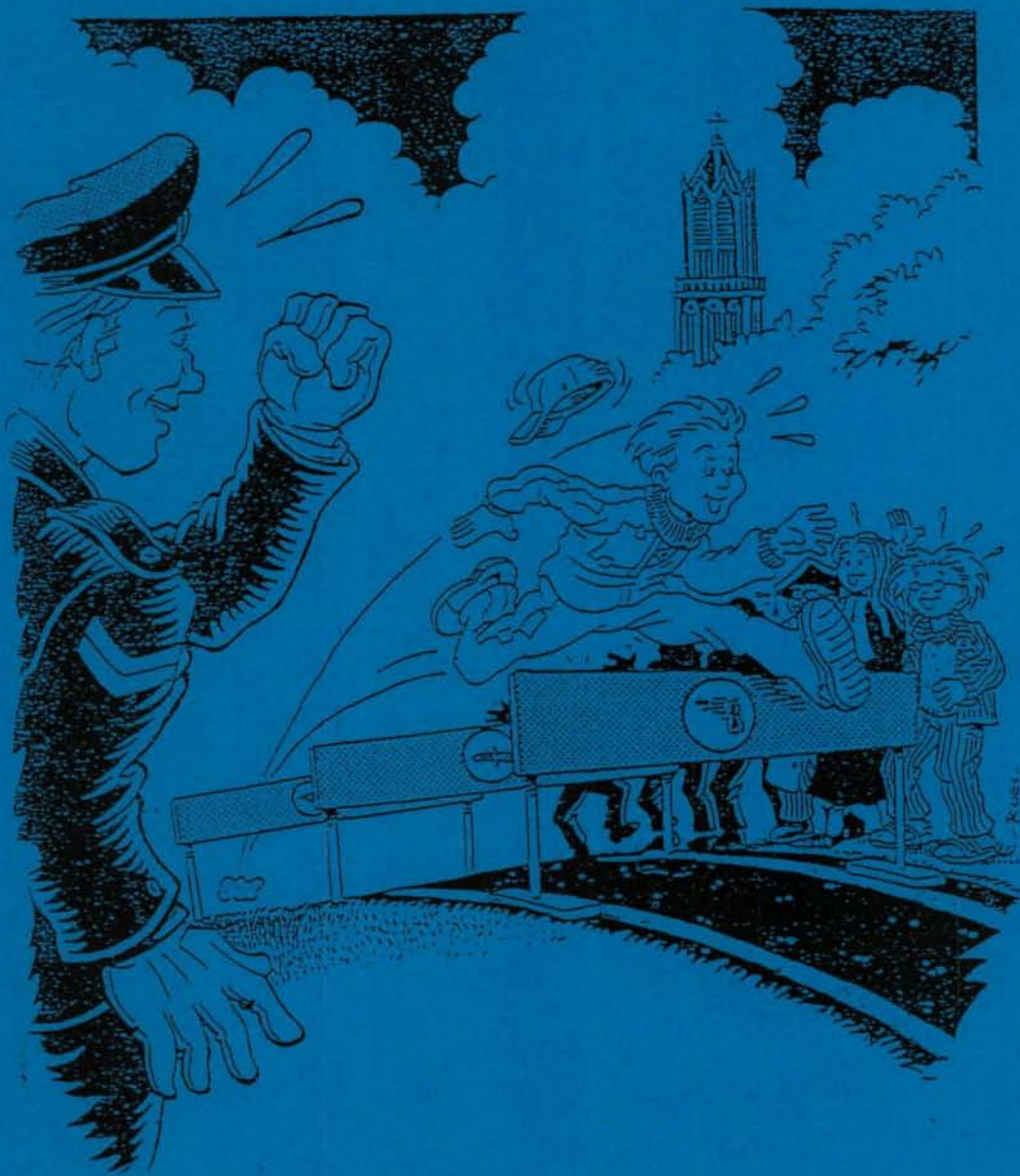


Actieprogramma
Jeugd en Veiligheid
Utrecht



februari 1996

Actieprogramma

Jeugd en Veiligheid

Utrecht

februari 1996

Inhoud

1	Wat Utrecht wil	1
	A De wijk staat centraal	3
	B Samen met ouders en jongeren	4
	C Netwerken zijn essentieel	4
	D Focus op integrale en sluitende aanpak	5
	E Uitbouwen wat werkt	5
	F Uitgaan van kleine stappen	6
	G Extra investering	6
2	Problemen en probleemgroepen	7
	1 Signaalgroep	8
	2 Preventiegroep	8
	3 Risicogroep	8
	4 Maatregelengroep	9
	5 Criminele groep	9
3	De deelnemers Beleidskader en concrete actiepunten	10
	1 WJP	10
	2 Integrale Veiligheid (IVP)	11
	3 Onderwijs	12
	4 Jeughulpverlening	13
	5 Politie	13
	6 Justitie	14
	7 Jeugdbescherming en Jeugdreclassering	15
	8 Werkgelegenheidsbeleid	16
	9 Halt	17
4	Organisatie en procedure	18
5	Evaluatie en monitoring	19
6	Acties	20
	Bijlage 1: Achtergrondgegevens Gemeente Utrecht	43
	Colofon	46

1 Wat Utrecht wil

Anno 1995 heeft niet de gehele Utrechtse jeugd een toekomst. Want, waar het met een overgrote meerderheid van de jongeren en jong volwassenen gewoon goed gaat, is tevens een aanzienlijk deel in de problemen geraakt of dreigt daarin te geraken. Dat uit zich ondermeer in spijbelgedrag, schooluitval en een hoog werkloosheidspercentage. Maar jeugdigen die in de problemen (dreigen te) geraken laten dit niet ongemerkt voorbij gaan.

Steeds vaker treffen we dus jongeren aan als veroorzaker van overlast, als verslaafden aan drugs en gokken, als daders van strafbare feiten. Als daarbij wordt opgeteld dat de gemiddelde leeftijd van de probleemjongeren een dalende lijn vertoont en de strafbare feiten die zij plegen zwaarder worden mag duidelijk zijn dat zich een proces van marginalisering voordoet dat dreigende vormen aan kan nemen. Hiertegen wenst het gemeentebestuur van Utrecht krachtadig in het geweer te komen. Als onderliggende gedachte hanteert zij daarbij het uitgangspunt dat iedere Utrechtse jongere een toekomst verdient. Een toekomst die bestaat uit goede scholing, werk, deelname aan een breed scala van maatschappelijke en culturele activiteiten, een prettige vriendenkring en goede contacten met het eigen gezin en de naaste familie. Alleen door aansluiting te (her-)vinden bij de maatschappelijke hoofdstroom kan worden voorkomen dat grote groepen jongeren en jong volwassenen permanent in de marges van de samenleving belanden. Deze noties, die zijn ontleend aan de theorie van de Sociale Binding, vormen het richtsnoer van het Utrechtse beleid ter bestrijding van de jeugdproblematiek.

De gemeente Utrecht is zich bewust van haar verantwoordelijkheid als het erom gaat jongeren een toekomstperspectief te verschaffen. Die liggen in de eerste plaats bij het aanbieden van goed onderwijs, jongerenvoorzieningen, gezondheidszorg, hulpverlening en arbeidsmarkttoeleiding. Kortom, het reguliere beleid, waarbij vrijwel alle portefeuillehouders betrokken zijn en dat - door zijn kwaliteit - een ruim voldoende bijdrage moet leveren aan een waardevolle toekomst voor een meerderheid van de jongeren. Waar dit reguliere beleid niet volstaat bij (dreigende) marginalisering streeft de gemeente naar de ontwikkeling van een breed maatregelenpakket dat garant moet gaan staan voor een sluitende en effectieve aanpak van de jongerenproblematiek. Uiteindelijk geldt voor elke Utrechtse jongere: naar school of een baan, andere smaken hebben we niet. Binnen die visie zal vooral

aandacht besteed worden aan momenten waarop jongeren extra risico's lopen in de problemen te komen of dreigen af te haken. Zulke 'breuklijnen' doen zich vooral voor in de overgangen: voorschools-basisschool, basisschool-voortgezet onderwijs en voortgezet onderwijs-arbeidsmarkt. Maar ook tussentijds (bijvoorbeeld bij schoolverzuim) mag de aandacht natuurlijk niet verslappen.

Het gemeentebestuur onderschrijft dan ook van harte het credo van de commissie Montfrans. Door vroegtijdig, snel en consequent te reageren op probleemgedrag kan in zeer veel gevallen erger worden voorkomen. De aard van de noodzakelijk geachte interventie staat geheel in het teken van terugleiding naar de maatschappelijke hoofdstroom of het behoud van aansluiting daarbij. Hoewel de middelen kunnen variëren van preventief, curatief tot repressief staan zij dus steeds ten dienste van hetzelfde doel.

Het Utrechtse gemeentebestuur beseft terdege dat de brede aanpak van de jongerenproblematiek (waarvan de hoofdlijnen verderop uiteen zullen worden gezet) en het daarbij behorende streven elke jongere een aanbod op maat te doen, een ambitieuze is. Duidelijk moet zijn dat de gemeente de uitdaging graag aangaat en daartoe zowel de regie in handen wil nemen als de benodigde middelen ter beschikking zal stellen. Daarbij past wel de kanttekening dat een uiteindelijk succes voor een belangrijk deel afhankelijk zal zijn van de bereidheid tot medewerking van vele maatschappelijke organisaties en instellingen, vrijwilligers, ouders en de jongeren zelf. Voor de laatsten valt een toekomst te verdienen. Wie weigert krijgt pas echt problemen!

De aanpak van jongerenproblematiek en de daardoor ontstane overlast, onveiligheid, en criminaliteit behoort al enige jaren tot de prioriteiten van het gemeentebestuur. Sinds 1993 is dan ook een beleid in ontwikkeling en uitvoering dat wordt gekenmerkt door de volgende principiële uitgangspunten en beleidskeuzes.

A De wijk staat centraal

Jongeren die (dreigen te) marginaliseren mag niet de kans worden geboden te verdwijnen in de anonimiteit van de grote stad. Daarom is gekozen de aanpak van jeugdproblematiek te organiseren in de directe leefomgeving van de jongere: het wijk- en buurtniveau. Sleutelbegrippen zijn daarbij een vroegtijdige signalering van probleemgedrag gekoppeld aan een snelle follow-up. Inmiddels is er onder impuls van het Wijkjongerenperspectief (WJP) in de acht Utrechtse wijken een infrastructuur in ontwikkeling die het mogelijk maakt de probleemsignalering zeer fijnmazig in kaart te brengen. Ter illustratie hiervan spreekt een willekeurig voorbeeld uit één van de acht wijkplannen, eveneens Wijkjongerenperspectieven genaamd, voor zich.

"De groep 17-19 jarigen (ruim 40 jongens) geeft de meeste onrust. Niet alleen in de wijk, maar ook in het jongerencentrum 'Impact'. Veel jongens uit deze groep zijn uitvallers uit het voortgezet onderwijs. Er zitten nog 17 jongens op school, 6 werken parttime en de rest zit officieel in de wachttijd van het JWG en heeft dus geen dagbesteding. Bij zeker 15 jongens is er sprake van ernstige problemen, met name op het vlak van criminaliteit. Zeker 5 jongens dreigen over te stappen naar het criminele circuit. Een kleiner aantal (7) heeft lichte problemen en met de rest (16) is weinig aan de hand."

Uit: Wijkjongerenperspectief Utrecht West.

Dit voorbeeld is slechts één van de tientallen waar de wijkjongerenperspectieven mee zijn doorspekt. Waar het om gaat is dat de insteek op wijkniveau beleidmakers en uitvoerenden in staat stelt de jongeren en hun problemen van zeer nabij te kennen. De hieruit voortvloeiende aanpak verstrekt bovendien aan de betreffende doelgroepen het signaal gekend te worden. 'Kennen en gekend worden', daar gaat het om!

B Samen met ouders en jongeren

Het Utrechtse beleid gaat uit van een actieve samenwerking met ouders en jongeren bij het zoeken naar oplossingen voor de gesignaleerde problemen. Zo kunnen ouders bijvoorbeeld, indien nodig, een beroep doen op vormen van opvoedingsondersteuning die berusten op door henzelf samengestelde criteria. Ook de stem van de jeugd zelf moet gehoord worden. Niet voor niets heeft Utrecht, 'Jeugdstad 1993/94', een lange traditie op te houden als het gaat om jeugdparticipatie.

Onverminderd zal in de nabije toekomst worden getracht jongeren te betrekken bij keuzes die hen aangaan.

C Netwerken zijn essentieel

Bij de bestrijding van problematiek van en (veroorzaakt) door jongeren op wijk- en buurtniveau spelen netwerken een belangrijke rol. De afgelopen jaren is dan ook een forse investering gedaan in de ontwikkeling van wijknetwerken die vanuit verschillende disciplines - zoals Welzijn en Onderwijs, GG & GD, Politie, Openbaar Ministerie en het Maatschappelijk Werk - in actie komen bij ontsporende jongeren.

Door de netwerkbenadering leren de betrokken instellingen elkaar beter kennen en elkaar dus ook beter te vinden. Hierdoor kunnen noodzakelijk geachte maatregelen beter op elkaar worden afgestemd. Inefficiënte 'dubbels' en overlappingsen worden bovendien voorkomen door de eis dat, bij voorgenomen activiteiten, draagvlak moet worden gecreëerd bij overige deelnemers. In Utrecht fungeren momenteel in alle wijken (vaak meerdere) netwerken, waarbij een onderscheid is gemaakt tussen netwerken voor 0-12 jarigen en die voor 12-plussers.

D Focus op integrale en sluitende aanpak

Duidelijk is dat de verantwoordelijkheid voor de bestrijding van door jeugd veroorzaakte problemen en onveiligheid niet kan worden neergelegd bij één enkele instantie of discipline, bijvoorbeeld dé politie of hét veiligheidsbeleid. De problematiek rond jongeren waarmee de Utrechtse samenleving wordt geconfronteerd is dermate weerbarstig dat slechts een inspanning, georganiseerd vanuit vele verschillende beleidsdisciplines op termijn een kans van slagen heeft.

Vanuit deze integrale visie wordt gestreefd naar een individueel sluitende aanpak, hetgeen betekent dat met behulp van de hierboven geschetste wijkaanpak **alle** Utrechtse jongeren van 0 tot 23 jaar zich uiteindelijk in een traject bevinden dat op maat gesneden is voor het bereiken van hun specifieke toekomstperspectief. Voor verreweg de meesten van hen betekent dit overigens niet anders dan deelname aan maatschappelijke activiteiten, bijvoorbeeld het volgen van onderwijs, behorend tot het reguliere beleid. Extra inspanningen worden pas actueel bij (dreigende) ontsporingen. Dergelijke inspanningen kunnen zowel preventief, curatief als repressief van karakter zijn.

E Uitbouwen wat werkt

Mede onder invloed van het WJP zijn de afgelopen jaren in de Utrechtse wijken vele maatregelen, acties, activiteiten en projecten bedacht en uitgewerkt. Wie de acht wijkjongerenperspectieven er op naslaat komt al snel tientallen voorbeelden tegen. Niet zelden worden die projecten en activiteiten gekenmerkt door kleinschaligheid en een innovatief karakter. Op basis van de hier opgedane ervaringen wordt er de komende jaren nadrukkelijk naar gestreefd activiteiten en werkmethoden die hun waarde reeds bewezen hebben regulier te maken en over te hevelen naar andere wijken. Het wiel hoeft maar een keer te worden uitgevonden. Ter bevordering van de noodzakelijke communicatie- en kennisoverdracht tussen de wijken onderling is er een noodzakelijke bestuurlijke en ambtelijke structuur in het leven geroepen. Maar niet alleen aanpakken die in Utrechtse wijken hun waarde hebben bewezen komen in aanmerking voor verbreding of intensivering. Ook ideeën en initiatieven die voortkomen uit het Integraal Veiligheidsplan of het Onderwijs Voorrangsbeleid zullen bij het beleid worden betrokken. Tevens kennen andere grote steden een jongerenproblematiek en vinden daarvoor

soms veelbelovende aanpakken. Het Utrechtse beleid moet flexibel genoeg zijn om dergelijke aanpakken, mits bewezen effectief uiteraard, over te nemen.

F Uitgaan van kleine stappen

Gegeven het zeer complexe krachtenveld waarbinnen de aanpak van jongerenproblematiek tot stand moet komen, is gekozen voor een stappenmodel. Dit betekent dat de invulling van het beleid voor de komende jaren niet geheel wordt dichtgetimmerd, maar dat aan de hand van zorgvuldige evaluaties en andere informatie uiteindelijk periodiek besluitvorming plaatsvindt over de aanwending van de beschikbare middelen. Stap voor stap komt men altijd tot zijn doel!

Uit het convenant Rijk-Grote Steden vloeit een forse investering voort in de bestrijding van de jeugdcriminaliteit waarvan beide partijen een deel voor hun rekening nemen. Dit actieprogramma Jeugd en Veiligheid beschrijft waarom en op welke wijze de extra middelen in Utrecht besteed worden. Daartoe is een groot aantal concrete acties geformuleerd, die aan het einde van dit programma gebundeld zijn. Al deze acties zijn geheel consistent met de hiervoor ontvouwen beleidsvisie van het Utrechtse gemeentebestuur en dienen ter versteviging en aanvulling van het reeds in gang gezette beleid. Ook de uitvoering zal plaatsvinden binnen de bestaande daartoe ontwikkelde structuren.

G Extra investering

De gemeente Utrecht heeft de afgelopen jaren met de inzet van zeer veel middelen een basis gelegd voor de huidige aanpak. Dit beleid zal in de komende jaren onverminderd worden voortgezet. Daar bovenop komt nu dit actieprogramma 'Jeugd en Veiligheid' dat moet worden gezien als een extra investering die, mede door de samenwerking met het Rijk, gestalte zal krijgen in vele projecten en maatregelen. 'Jeugd en Veiligheid' is dus ondersteunend aan het bestaande beleid en komt in actie waar een bestaande aanpak dreigt te stagneren, bij nieuwe initiatieven, bij het opsporen en inkleuren van 'witte plekken', etc.. Een extra smeermiddel en aanjager dus bij het bestrijden van de Utrechtse jeugdproblematiek.

2 Problemen en probleemgroepen

Vrijwel alle jongeren maken zich tussen hun tiende en twintigste levensjaar wel eens schuldig aan strafbare feiten. Grosso modo zal dat ook gelden voor de ongeveer 30.000 Utrechters uit die leeftijdscategorie. Vaak gaat het dan om relatief milde uitwassen als vernielzucht, vechtpartijtjes, fiets- en winkeldiefstal die incidenteel plaatsvinden. Allerwege wordt dergelijk probleemgedrag beschouwd als behorend bij een bepaalde levensfase waarin het verkennen en overschrijden van allerlei grenzen welhaast onweerstaanbaar is. Voor de meeste jongeren kan worden geconstateerd dat het grensoverschrijdende gedrag na het bereiken van volwassenheid vanzelf ophoudt, al dan niet onder invloed van strafrechtelijke of andere sancties. Als we vanuit een dergelijk perspectief de criminele Utrechtse 'jeugdscene' overzien dan kunnen de volgende constatering worden gedaan.

- Een steeds groter deel van de jeugd komt op steeds jongere leeftijd in aanraking met de politie wegens misdrijven of overtredingen. Bovendien worden tegelijkertijd almaar zwaardere en gewelddadiger vormen van jeugdcriminaliteit geregistreerd. Dit proces stond een (jeugd)officier van justitie (in 1985!) voor ogen bij zijn verzuchting dat de criminaliteit 'steeds dieper in de jeugd zakte'.
- Allochtone jongeren, in casu Marokkaanse en Turkse, zijn sterk oververtegenwoordigd als frequente plegers van criminele feiten. Deze feiten hebben vaker een zwaarder of gewelddadig karakter. Op grond van bevolkingsprognoses kan voorspeld worden dat het aantal allochtone jongeren in Utrecht de komende tien jaar sterk zal stijgen. Als de huidige trend doorzet zal Utrecht dus mutatis mutandis te maken krijgen met een groeiend aantal probleemjongeren.

Hoewel het hier niet de juiste plaats is om uitgebreid in te gaan op de mogelijke oorzaken van de Utrechtse jeugdcriminaliteit kan een aantal daarvan toch niet ongenoemd blijven. Uit de beschikbare cijfers¹ blijkt dat een deel van de jongeren reeds afdwaalt van de maatschappelijke hoofdstroom door weinig succesvol verlopen schoolcarrières. Chronisch spijbelen en ongediplomeerde schooluitval komen steeds vaker voor. Het daardoor ontstane overschot aan vrije tijd wordt vaak uitsluitend opgevuld met 'rondhangen' bij de verkeerde groepen. Ook hier

¹ Zie bijlage.

'scoren' Marokkaanse en Turkse jongeren hoger dan Nederlandse. Mede ten gevolge van de voortijdige schooluitval slaagt een deel van de jongeren er niet in aansluiting te vinden bij de arbeidsmarkt. Wederom, het wordt eentonig, treffen we onevenredig grote aantallen allochtone jongeren die bovendien op dit gebied extra moeilijk bemiddelbaar zijn door een sterke oververtegenwoordiging in de lagere onderwijstypen.

Ter afbakening van het te voeren beleid, dat een per doelgroep verschillende aanpak en werkwijze hanteert, zijn de hieronder volgende onderscheidingen gedefinieerd.

1 Signaalgroep

Deze groep bestaat voornamelijk uit basisschooljongeren die de eerste tekenen van afwijkend gedrag gaan vertonen, zoals een grote mond op school, vernielzucht, uitdagend en ongemotiveerd gedrag, opschepperij over het lidmaatschap van straatgroepen. Jongeren uit de signaalgroepen zijn moeilijk vatbaar voor ouders en leerkrachten.

2 Preventiegroep

Dit is naar omvang de grootste groep, bestaande uit jongens van 10 tot 17 jaar, die wegens spijbelgedrag en onenigheden thuis al een eerste contact met de hulpverlening achter de rug hebben. Deze jongeren beschikken nog over redelijke contacten met hun leefomgeving. Strafbaar gedrag beperkt zich vooralsnog tot gelegenheidscriminaliteit, zoals vernielingen en winkeldiefstal.

3 Risicogroep

Voor de risicogroep dreigt levensgroot het gevaar de aansluiting bij de samenleving te verliezen. Deze jongeren van tien jaar en ouder laten zich kenmerken door chronisch spijbelgedrag, schooluitval, opvoedingsproblemen thuis en het ontbreken van een zinvolle vrijetijdsbesteding. Vaak zoeken zij (op straat) aansluiting bij lotgenoten. Niet zelden hebben zij in de naaste (familie)omgeving een crimineel of problematisch 'rolmodel', waarvan een negatieve voorbeeldfunctie uitgaat. Drank- en druggebruik, regelmatige politiecontacten voor relatief lichte delicten zijn extra signalen die aangeven dat het met deze groep de verkeerde kant dreigt op te gaan.

4 Maatregelgroep

Deze jongeren van in het algemeen vijftien jaar en ouder zijn weer wat dieper afgezakt naar een crimineel leefpatroon. De meesten hebben de politieke, justitiële en hulpverleningscircuits al een keer doorlopen, vaak voor het plegen van ernstige strafbare feiten, zoals straatroof, mishandeling, roofovervallen en woninginbraak.

Voor zover deze jongeren naar school gaan en nog thuis wonen vertonen zij ernstige gedragsproblemen. Een groot deel is echter al lang afgehaakt en brengt zijn tijd door in gezelschap van criminele jongeren. Zwaar drank- en druggebruik is eerder regel dan uitzondering, evenals het bezit van een wapen. De werkloosheid onder deze jongeren is zeer hoog.

5 Criminele groep

Dit zijn in het algemeen jongeren van achttien jaar en ouder die derhalve niet meer leerplichtig zijn. In zekere zin is hier sprake van beroepsmisdadigers die nauwelijks meer gemotiveerd zijn een andere richting aan hun leven te geven. De criminele groep onderscheidt zich alleen van de hierboven beschreven maatregelgroep door een structurele hechting aan het criminele leefpatroon.

Voor een zeer nauwkeurige inventarisatie van de Utrechtse jongerenproblematiek wordt hier verwezen naar de acht recent verschenen Wijkjongerenperspectieven. Daarin zijn tientallen doelgroepen en subdoelgroepen, zoals boven globaal omschreven, concreet geïdentificeerd als eerste aanzet voor nadere aanpak. Het zou te ver voeren om, in het kader van dit actieprogramma, al deze specifieke doelgroepen voor het voetlicht te halen.

3 Beleidskader en concrete actiepunten

In dit hoofdstuk passeren de belangrijkste betrokkenen bij de ontwikkeling en uitvoering van het Utrechtse beleid ter bestrijding van de jeugdcriminaliteit de revue. Daarbij wordt beknopt aangegeven in welk kader het specifieke jeugdbeleid moet worden geplaatst en dan met name de raakvlakken met Jeugd en Veiligheid. Om verwarring te voorkomen zal zoveel mogelijk getracht worden het reguliere beleid van de verschillende organisaties en instellingen hier verder niet al te uitgebreid ten tonele voeren. Diverse actiepunten, relevant voor Jeugd en Veiligheid, zijn geconcretiseerd in planvorming of projectvoorstellen. In zulke gevallen is aan het voornemen een actienummer toegekend, dat verwijst naar een actie die is opgenomen aan het einde van dit programma.

1 WJP

De WJP-aanpak heeft een extra impuls gekregen door de samenwerking tussen de Gemeente Utrecht en het ministerie van VWS. In 1994 is per raamovereenkomst afgesproken dat het ministerie een aanvullende en faciliterende rol gaat spelen bij de ontwikkeling en uitvoering van een innovatief beleid gericht op: het voorkomen en bestrijden van marginalisering bij jongeren tot achttien jaar. Deze ondersteuning van het rijk sloot naadloos aan bij het besluit van de Utrechtse Gemeenteraad (1993) om te komen tot het opstellen en uitvoeren van wijkjongerenperspectieven. Doel van de aanpak is om door middel van 'resocialisatie' in de eigen wijk de marginalisering van jongeren te voorkomen of terug te dringen.

WJP richt zich vooral op de hiervoor beschreven risicogroep en maatregelgroep. Omdat zich daarin vooral (allochtone) jongens bevinden is het hier tevens vermeldenswaard dat het WJP ook meisjes meer en meer expliciete aandacht wenst te geven. Getuigen hiervan zijn onder andere een specifiek meidennetwerk jeugdhulpverlening in twee wijken, een preventieproject voor meisjes en een toeleidingsproject naar scholing en banen voor meisjes. Concreet worden binnen de WJP-benadering de volgende perspectieven nagestreefd:

- terugdringing van schoolverzuim en vroegtijdige schooluitval;
- volledige werkgelegenheid en/of scholing voor 17 tot 23 jarigen;
- een sluitende aanpak van de voorzieningen voor jongeren ter bestrijding van criminaliteit, vandalisme en overlast.

Op wijkniveau is de dagelijkse coördinatie van het WJP in handen van wijk-coördinatoren van de Dienst Welzijn, werkzaam in de acht verschillende wijk-bureaus. Deze zijn verantwoordelijk om, in samenwerking met de Dienst Onderwijs, de politie en het jongerenwerk een specifiek op de wijk gericht plan van aanpak samen te stellen: het Wijkjongerenperspectief. Op basis van dit plan zijn per wijk projecten benoemd en ter goedkeuring voorgedragen aan de stuurgroep WJP bestaande uit de Burgemeester, de Wethouder Welzijn en de Wethouder Onderwijs; als schakel tussen het wijk- en het stedelijk niveau fungeert een stedelijke projectgroep WJP en een projectleider.

Momenteel is een groot deel van de projecten in uitvoering, waarbij het voortouw in handen is van de scholen, het jongerenwerk en de politie. De projecten concentreren zich op een vijftal speerpunten, te weten:

- 1 gedragsbeïnvloeding;
- 2 buurtnetwerken Jeugdhulpverlening;
- 3 opvoedingsondersteuning en ouderparticipatie;
- 4 onderwijs en arbeid;
- 5 vrijetijdsbesteding.

Actiepunten:

- criminaliteitspreventie bij jongeren door samenwerking politie;
- inzet ambulante jongerenbus;
- ontwikkeling netwerken 0-12 en 12+;
- ontwikkeling inburgeringsprojecten nieuwkomers;
- extra inzet afdeling Leerplicht;
- verdere ontwikkeling project Tijdelijke Opvang Vroegtijdige Schoolverlaters;
- sportstimulering door middel van project 'Thuis op Straat';
- inzet sportjongerenwerkers;
- invoering projecten Jongeren-informatiepunt;
- ontwikkeling laagdrempelig cultureel aanbod voor jongeren.

2 Integrale Veiligheid (IVP)

Door middel van het Project Integrale Veiligheid (IVP) wordt getracht om op systematische en integrale wijze de objectieve en subjectieve veiligheid in Utrecht te vergroten. Onder bestuurlijke regie en op basis van een betrouwbare probleem-analyse wordt getracht om op wijkniveau een continue stroom van activiteiten ter

bestrijding van overlast, criminaliteit en onveiligheid te stimuleren en te initiëren. Deze aanpak heeft inmiddels geresulteerd in acht Wijkveiligheidsplannen waarin, per wijk, gerichte maatregelen worden voorgesteld. De uitvoering van deze maatregelen wordt gecoördineerd en bewaakt door ambtelijke wijkvierhoeken waarin een vertegenwoordiger van de burgemeester, een officier van justitie, de districtschef van politie en de wijkmanager deelnemen. Een stedelijke projectleider zorgt voor de afstemming tussen wijk- en stedelijk niveau. Inmiddels vindt onder stimulans van het IVP een duidelijke verbreding plaats; naast politie en justitie komen steeds vaker gemeentelijke diensten en externe organisaties (woningcorporaties, wijkwelzijn) met initiatieven en voorstellen gericht op de aanpak van onveiligheid.

Het moge duidelijk zijn dat IVP en WJP, waar het gaat om voorstellen en projecten voor de aanpak van jeugdcriminaliteit vele raakvlakken kennen. Dat geldt zeker voor acties in het kader van Jeugd en Veiligheid. Om overlappingsen en zinloze competentiegeschillen te voorkomen wordt de planvorming in dergelijke gevallen in nauwe samenwerking zowel op wijkniveau als tussen de projectleiders IVP en WJP op elkaar afgestemd. Als extra waarborg hiervoor kan bovendien gewezen worden op de bestuurlijke koppeling tussen deze twee projecten.

Actiepunten:

- stimuleren werktoeleiding voor jongeren uit maatregelengroep: **actie nr. 7**;
- verhogen objectieve veiligheid op en rond school: **actie nr. 2**.

3 Onderwijs

Het actieprogramma Jeugd en Veiligheid kan voor wat betreft onderwijs met name een welkome bijdrage leveren aan het lokale onderwijsbeleid gericht op het voorkomen en bestrijden van onderwijsachterstanden. In het lokaal Onderwijs-achterstandsplan dat binnenkort verschijnt wordt een pakket maatregelen gepresenteerd dat beoogt de onderwijsdoelstellingen in het kader van het Grote Stedenbeleid te realiseren. Specifiek op het onderwijs gerichte 'Jeugd en Veiligheidsacties' moeten dan ook als een integraal onderdeel van dit Onderwijsachterstandsplan worden beschouwd.

Dit is temeer van belang omdat onderwijsmaatregelen in hun algemeenheid niet als expliciet doel hebben onveiligheid te voorkomen of te bestrijden. Het initiëren van de voorgestelde acties staat of valt derhalve bij het verschaffen van een extra

financiële impuls.

Actiepunten:

- integrale preventieve aanpak jongeren uit signaalgroep en preventiegroep:
actie nr. 1;
- ontwikkeling school veiligheidsplannen in samenwerking met politie:
actie nr. 3;
- ontwikkeling en uitbreiding preventieproject meisjes in samenwerking met politie en jongerenwerk;
- verbetering registratie schoolverzuim en voortijdig schoolverlaten.

4 Jeugdhulpverlening

In de regeringnota 'Regie in de Jeugdzorg' wordt aangegeven dat de provincies een meer vraaggestuurd jeugdhulpverleningsbeleid moeten voeren en verplicht hen daarbij de zogenaamde regiefunctie te ontwikkelen. Bij de ontwikkeling hiervan wordt de gemeente Utrecht nauw betrokken. Het streven is zeer nadrukkelijk om aansluiting te vinden bij de ontwikkeling van de Wijkjongerenperspectieven en dan vooral bij de buurtnetwerken jeugdhulpverlening. Bij dit laatste wordt zowel aan een ondersteunende als een participerende rol gedacht.

Binnenkort wordt een 'Buro Jeugdzorg' opgericht dat tot taak heeft de toegang tot de jeugdzorg te reguleren. De gemeente Utrecht heeft een krachtig pleidooi gehouden voor de vestiging van dit bureau binnen de stadsgrenzen.

Actiepunten:

- versterking samenwerking Jeugdwelzijn en Jeugdzorg: **actie nr. 17;**
- ontwikkelen protocol samenwerking buurtnetwerken jeugdhulpverlening;
- uitbreiding voorzieningen dak- en thuisloze jongeren: **actie nr. 18.**

5 Politie

Het Utrechtse politiebeleid inzake 'Jeugd en Veiligheid' staat voor een groot deel in het teken van het wijkgericht werken. De vier stedelijke politiedistricten, die elk twee wijken voor hun rekening nemen, hechten grote waarde aan de aanpak van de jeugdproblematiek. Naast een snelle en doelmatige - repressieve - opsporing en afhandeling van jeugdige daders, betekent dit tevens dat de politie het tot haar verantwoordelijkheden rekent de veiligheid in de wijken te verhogen door middel

van preventieve strategieën. Dat heeft inmiddels geresulteerd in deelname aan een groot aantal projecten met een preventief karakter. Deze deelname vindt voor een belangrijk deel plaats binnen de projectstructuren IVP en WJP. De politie is op alle wijkniveaus vertegenwoordigd en participeert in de eerdergenoemde wijkvierhoeken. De politie is een warm voorstander van een verdere ontwikkeling van de netwerken waarmee in de huidige aanpak de jeugdproblematiek en de daaruit voortvloeiende onveiligheid wordt bestreden.

Actiepunten:

- verscherping toezicht coffeeshops;
- uitbreiding preventieproject 'Nee bedankt' op basisscholen: **actie nr. 4**;
- aanpak overlast voetbalsupporters;
- voortzetting project adoptie probleemjongeren door politiemensen;
- opbouw netwerk allochtone en autochtone ouders;
- uitbouw bestaande netwerkstructuur WJP en IVP;
- aanpak geweld op scholen: **actie nr. 3**;
- project 'De Jeugd Zorgt Voor Een Veilige Wijk': **actie nr. 8**;
- Herziening politieseptobeleid: **actie nr. 9**.

6 Justitie

Ook het Openbaar Ministerie signaleert in de rechtspraak een verband tussen crimineel gedrag en een haperende sociale binding aan de samenleving. Daarbij kan tevens worden geconstateerd dat (justitiële) interventies bij jeugdige daders, die nog aan het begin van hun criminele carrière staan, veel effectiever zijn dan bij hen die al verder voortgeschreden zijn op het criminele pad.

Deze redeneringen en de rapportage van de commissie Van Montfrans over de aanpak van de jeugdcriminaliteit is voor het Openbaar Ministerie aanleiding geweest voor het instellen van een werkgroep. Op basis van de aanbevelingen van Van Montfrans heeft deze werkgroep een aantal concrete voorstellen geformuleerd die hieronder als actiepunten worden weergegeven.

Over de realisering van de actiepunten en de daarbij behorende doelstellingen zal het Openbaar Ministerie uiteindelijk verantwoording moeten afleggen aan de Minister van Justitie. Hetgeen niet wegneemt dat in de praktijk nauw samen- gewerkt zal moeten worden met politie, gemeentelijke diensten en instellingen en hulpverlening. Door middel van de wijkveiligheidsplannen IVP is het Openbaar Ministerie inmiddels in overleg met deze partners, ook waar het 'Jeugd en

Veiligheid betreft'. Het Openbaar Ministerie ondersteunt een nadere uitbreiding van deze samenwerking zodat uiteindelijk alle projecten die in het kader van Jeugd en Veiligheid van start gaan kunnen worden voorzien van een naadloos - dat wil zeggen doelgericht, effectief en efficiënt - justitieel sluitstuk.

Actiepunten:

- alle jeugdige daders die vanwege een strafbaar feit in aanraking komen met politie of justitie worden geconfronteerd met een reactie. 'Kale septs' mogen niet meer voorkomen: **actie nr. 9**;
- de doorlooptijd van tenminste 75% van de jeugdzaken bedraagt eind 1996 maximaal zes maanden: **actie nr. 10**.
- naast een zo effectief mogelijke benutting van de zittingscapaciteit voor jeugdzaken zal het parket een uitbreiding hiervan bij de rechtbank nastreven;
- conform de landelijke richtlijnen 'verbaliseringsbeleid minderjarigen' (in 1996 gereed) wordt ten aanzien van jeugdstrafzaken een uniform regionaal beleid ingevoerd;
- het aantal taakstraffen, opgelegd volgens het officiersmodel wordt, ten opzichte van 1995, uitgebreid met 10%: **actie nr. 14**;
- uniformering en uitbreiding van de Halt-afdoeningen met 10% ten opzichte van 1995;
- in samenwerking met andere partners wordt een 'Jeugdkaart' alsmede een cliënt-volgsysteem ontwikkeld: **actie nr. 11**.

7 Jeugdbescherming en Jeugdreclassering

Vroegtijdig signaleren, consequent en snel reageren en intensieve (niet vrijblijvende) begeleiding zijn belangrijke elementen in een effectieve aanpak van jeugdcriminaliteit.

Met betrekking tot een evenwichtige aanpak van de jeugdcriminaliteit zal de Raad van de Kinderbescherming een bijdrage leveren aan de stedelijk ontwikkelde actieprogramma's. De Raad ziet het als zijn taak de mogelijkheden binnen het jeugdstrafrecht optimaal te benutten.

In dit verband is een versterking van de strafrechtelijke rol van de Raad van belang. De Raad zal de uitvoering van zijn kerntaken op het gebied van straftaken (selectie/onderzoek gericht op voorlichting en advies aan justitiële autoriteiten; en de organisatie/uitvoering van taakstraffen) intensiveren. Gebaseerd op de adviezen van Van Montfrans zijn hiertoe voor de Raad extra financiële middelen beschikbaar gesteld.

Organisatorisch betekent dit dat bij de vestiging Utrecht een strafunit is geformeerd. Binnen deze unit zijn informateurs, raadsonderzoekers/maatschappelijk werkers en coördinatoren taakstraffen werkzaam.

Daarnaast zal de raad zijn regietaak met betrekking tot de jeugdreclassering nader invullen. Op korte termijn zal een arrondissementaal platform worden opgericht, waarin minimaal de raad, gezinsvoogdij-instelling en de reclassering zijn vertegenwoordigd en bij voorkeur de politie en het openbaar ministerie. Door middel van dit structurele overleg zal de samenwerking tussen deze instanties op het gebied van de aanpak van jeugdcriminaliteit worden verbeterd.

Actiepunten:

- snel en consequent reageren door de Raad en Justitie: **actie nr. 10**;
- betere registratie probleemjongeren met behulp van volgsysteem: **actie nr. 11**.
- uitbreiding toegang werk-/leerstraffen in OvJ-model: **actie nr. 14**;
- snelle inschakeling effectieve begeleiding probleemjongeren: **actie nr. 12**;
- voldoende en evenwichtig aanbod taakstraffen: **actie nr. 15**;
- uitbreiding leerstraffen: **actie nr. 16**;
- vroegtijdige signalering van jongeren met delinquent gedrag: **actie nr. 13**;
- verbeterde aanpak '12-minners' met delinquent gedrag.

8 Werkgelegenheidsbeleid

Het werkgelegenheidsbeleid ten aanzien van jongeren en jongvolwassenen maakt een integraal onderdeel uit van het Actieplan Werkgelegenheid dat herfst 1994 door het College is gepresenteerd. De maatregelen binnen WJP op dit terrein zijn integraal onderdeel van dit actieplan. Met behulp van de Jeugdwerkgarantiewet wordt getracht de kansen van jongeren op de arbeidsmarkt te vergroten. Speciale aandacht gaat uit naar een versterking van de relatie tussen onderwijs en arbeidsmarkt. Werkgelegenheidsactiviteiten die binnen de gemeente Utrecht worden uitgevoerd, dienen aan te sluiten op de mogelijkheden die de wet biedt om jongeren te helpen bij het opdoen van werkervaring of het verkrijgen van een vaste baan. De JWG biedt jongeren die, vanwege persoonlijke kenmerken, nog niet geschikt zijn voor een garantiebaan, de mogelijkheid om zich door middel van voorbereidende activiteiten alsnog plaatsbaar te maken.

In het kader van 'Jeugd en Veiligheid' gaat de aandacht van het werkgelegenheidsbeleid vooral uit naar de zeer moeilijk plaatsbare jongeren uit de maatregelengroep en de criminele groep. Voor deze groepen zal een extra inspanning moeten worden

verricht.

Actiepunten:

- JWG extra inzet acquisitie werkgarantieplaatsen voor (zeer) moeilijk plaatsbare jongeren: **actie nr. 5**;
- JWG extra begeleidingscapaciteit op de werkvloer: **actie nr. 6**;
- Jeugd en Bedrijf: **actie nr. 7**;
- Signaalgedrag 'Jeugd Zorgt Voor Veilige Wijk': **actie nr. 8**.

9 Halt

De doelgroep van Bureau Halt, gevestigd bij de politie district Tolsteeg, bestaat uit jongeren uit de preventiegroep die voor de eerste keer in aanraking zijn gekomen met de politie voor het plegen van vernielingen, winkeldiefstal, graffiti, etc..

Door hen te confronteren met de gevolgen van hun strafbaar gedrag, hen (herstel)taken te laten verrichten en hen zonodig schadevergoeding te laten betalen, wordt bij 'Halt-jongeren' een groter preventief effect bereikt dan in de reguliere strafrechtketen mogelijk zou zijn. Vandaar het streven om in 1996 tenminste 200 verwijzingen te realiseren. Daarnaast wenst het Openbaar Ministerie - als toezicht-houder van Halt - het aantal politiesepots waarvoor ook een Halt-afdoening mogelijk zou zijn geweest, te minimaliseren.

Actiepunten:

- vergroten bekendheid Halt-aanpak en verwijzing onder executief politie-personeel;
- herziening politiesepotbeleid: **actie nr. 9**.

4 Organisatie en procedure

'Jeugd en Veiligheid' is een actieprogramma dat als extra smeermiddel en aanjager fungeert bij de aanpak van de Utrechtse jeugdproblematiek, zoals beschreven in het eerste hoofdstuk van dit rapport. Het is daarbij de bedoeling dat 'Jeugd en Veiligheid' in actie komt in alle betrokken sectoren op momenten dat deze aanpak dreigt te stagneren, bij nieuwe initiatieven, bij het opsporen en inkleuren van 'witte plekken', etc.. In die zin is 'Jeugd en Veiligheid' dus ondersteunend aan het staande beleid, waarbij vele bestuurslagen, organisaties en instellingen betrokken zijn.

Voor de uitwerking en uitvoering van 'Jeugd en Veiligheid' wordt in Utrecht geen nieuwe permanente projectstructuur in het leven geroepen. Hiervoor verantwoordelijk wordt de in ontwikkeling zijnde projectstructuur Grote Stedenbeleid, waaronder ook IVP en WJP vallen.

Voor de integratie van 'Jeugd en Veiligheid' binnen IVP en WJP wordt derhalve een tijdelijke werkgroep gestart. Hierin zijn vertegenwoordigd: het Openbaar Ministerie, Politie, Raad voor de Kinderbescherming, Dienst Welzijn, Dienst Onderwijs, Dienst Wijkbeheer en Stadsvernieuwing en de projectleiders van IVP en WJP. Het voorlopige trekkersschap ligt bij de projectleider IVP, hierin ondersteund door de projectleider WJP.

De verantwoordelijkheid voor het project wordt gedelegeerd naar de Dienst Welzijn, Afdeling A.S.D.

5 Evaluatie en Monitoring

Voor de evaluatie van het actieprogramma 'Jeugd en Veiligheid' is een instrument nodig waarmee de aard en omvang van de jeugdproblematiek (en de ontwikkelingen hierin) in Utrecht beter in kaart kan worden gebracht. Het gaat daarbij om ontwikkeling van indicatoren op het gebied van schoolcarrière, werkloosheid, jeugdhulpverlening, criminaliteit en overlast. Met behulp van dergelijk gegevensmateriaal kan regelmatig gerapporteerd worden over de stand van zaken binnen de verschillende sectoren. Tevens wordt het mogelijk nieuwe probleemgroepen en probleemgebieden te signaleren en te identificeren.

Daarnaast is er ten aanzien van 'Jeugd en Veiligheid' behoefte aan een evaluatie op projectniveau, mede ter bevordering van de procesbewaking, de effectiviteit en de doelmatige inzet van middelen. Het ligt in de bedoeling om door middel van jaarlijkse rapportages verantwoording af te leggen over de voortgang van het actieprogramma. In deze rapportages zullen tevens onderbouwde voorstellen worden gedaan voor nieuw op te voeren projecten en maatregelen.

In actie nr. 18 wordt een voorstel gedaan voor de monitoring en evaluatie van 'Jeugd en Veiligheid'.

6 Acties

In dit hoofdstuk wordt een eerste concrete uitwerking gepresenteerd van het voorgenomen beleid 'Jeugd en Veiligheid'. Deze uitwerking vindt plaats in de vorm van negentien voorgestelde acties, die alle van start moeten gaan in 1996. Het betreft hier uiteraard een eerste aanzet; voor de jaren 1997 en verder zullen, naarmate het actieprogramma vordert, steeds nieuwe acties worden toegevoegd. De acties zijn gerubriceerd naar een aantal doelstellingen, afgeleid van de hoofd-doelstelling van het Utrechtse beleid ter bestrijding van de jeugdproblematiek die luidt dat elke Utrechtse jongere naar school gaat of een baan heeft. Daarnaast voldoen alle hier voorgestelde acties aan het criterium ondersteunend te zijn aan het bestaande beleid.

	actienr.
A Verbetering schoolklimaat en schoolprestaties	
- Samen thuis op school/opvoedersondersteuning	1
- Jeugd en School	2
- Geweld op scholen, secundaire preventie	3
- Nee bedankt, primaire preventie	4
B Bevordering kansen op werk	
- Extra inzet acquisitie werkgarantieplaatsen voor (zeer) moeilijk plaatsbare jongeren	5
- Extra begeleidingscapaciteit op de werkvloer	6
- Jeugd en Bedrijf	7
C Vroegtijdig, snel en consequent reageren op strafbare feiten	
- Signaalgedrag, secundaire preventie	8
- Herziening politieseptbeleid	9
- Snel en consequent reageren door RKB/Justitie	10
- Ontwikkeling cliëntvolgsysteem	11
- Snelle inschakeling effectieve begeleiding	12
- Vroegtijdige signalering jongeren met delinquent gedrag	13
- Snelle uitvoering werk- en leerstraffen in officiersmodel	14
D Grote variatie in straffen	
- Voldoende en evenwichtig aanbod werkstraffen	15
- Uitbreiding leerstraffen	16

	acntienr.
E Klantgerichte hulpverlening	
- Versterking samenwerking Jeugdwelzijn en Jeugdzorg	17
- Thuislozenteam	18
F Verbetering kennisniveau jeugdproblematiek	
- Monitoring en evaluatie	19

SAMEN THUIS OP SCHOOL/OPVOEDERSONDERSTEUNING:

Voor de realisatie van dit Project wordt een beroep op extra middelen van het Convenant gedaan. Na signalering van probleemjongeren blijkt het nl. vaak niet mogelijk om tot snelle en adequate hulpverlening over te gaan door capaciteitsgebrek en gebrek aan expertise. De meeste aandacht gaat uit naar jongeren uit de risicogroep en de maatregelengroep die de grootste problemen geven. Weinig aandacht kan gegeven worden aan de signaal- en de preventiegroep. Vaak zijn de maatregelen beperkt tot repressie van deviant gedrag.

Het project richt zich daarentegen juist op jongeren uit de signaal- en de preventiegroep (leeftijd ongeveer 9-15 jaar), het tracht in een zo vroeg mogelijk stadium deviant gedrag terug te dringen. Dit project voorziet in een brede -participerende - aanpak. Het richt zich nl. ook op het gezin waaruit het probleemkind afkomstig is. Deelname aan het project is vrijwillig, maar niet vrijblijvend.

Aandacht gaat uit naar preventie door middel van vergroten van kansen, verbeteren van toekomstperspectieven en niet door middel van repressie. Het project streeft naar integratie in de Nederlandse samenleving met behoud van de eigen identiteit. Medewerkers van het project zijn zowel van Nederlandse als Marokkaanse afkomst, en uit verschillende disciplines afkomstig. Dat vergroot de kans om integratieproblematiek en vraagstukken met succes op te lossen.

Voor de hele groep zijn er overdag aangepaste onderwijsprogramma's; met name gericht op cultureel inzicht en het slaan van een brug tussen hun cultuur en de Nederlandse cultuur, het opheffen van taal- en leerachterstanden, het reguleren van gedrag, etc.

De groep kinderen (signaalgroep) die nog geen zware gedragsproblemen vertoont, keert na de lessen en de gecoördineerde na-schoolse activiteiten (zoals huiswerkbegeleiding, sport etc.) naar huis terug. De andere groep kinderen (preventiegroep), die zware gedragsproblemen vertoont, blijft na school in het project, waar zij speciaal begeleid worden door middel van o.a. programma's van zinvolle vrijetijdsbesteding.

De ouders van beide groepen kinderen (in totaal 50 in- en 75 extern) worden via een preventief integratie- en educatieproject in de thuissituatie begeleid. Zij krijgen opvoedingsondersteuning, en hulp van de medewerkers van het project.

Zodra de jongeren en hun ouders maatschappelijk "weerbaar" genoeg zijn en een goed onderling contact hebben, gaan de jongeren weer thuis wonen.

Het project voorziet in een bestaande behoefte binnen de Marokkaanse gemeenschap. Er is bij zowel de doelgroep als mensen in het veld een duidelijk draagvlak aanwezig.

Dit projectconcept is het eerste in Utrecht (en in Nederland) dat een integrale preventieve aanpak biedt. Het stuurt aan op structurele gedragsveranderingen die, ook op de langere termijn, een positief uitstralingseffect hebben.

doelstelling - voorkomen onderwijsachterstanden - tegengaan schooluitval - ouderparticipatie	maatschappelijk effect - vermindering probleemgedrag - voorkomen jeugdcriminaliteit
organisatie politie, onderwijs, welzijn	planning haalbaarheidsonderzoek ingesteld naar aanleiding van bespreking met instellingen. Rapportage oktober 1995.
financien Voor 1996 is een bedrag van f.100.000,- nodig om het project-concept nader op te zetten.	
evaluatie haalbaarheidsonderzoek ingesteld naar aanleiding van bespreking met instellingen. Rapportage januari 1996.	

P.M. : nadere informatie is beschikbaar

JEUGD EN SCHOOL (IVP)**PROBLEEMSTELLING**

Uit een gemeentelijk rapport over school en onveiligheid kwam naar voren dat scholen met voortgezet onderwijs regelmatig worden geconfronteerd met onveiligheid en diverse vormen van criminaliteit zoals agressie, vandalisme etc.

Dit geldt zowel voor binnen de school als daarbuiten. Binnen de school ondervinden onderwijzend personeel en leerlingen overlast vanwege vernielingen, diefstal, handtastelijkheden, drugsgebruik etc.

Buiten de school vindt vaak overlast plaats voor mensen van de school, omwonenden en winkeliers/bedrijven.

doelstelling - Het reduceren van feitelijke onveiligheid en de subjectieve onveiligheidsgevoelens op school en in de omgeving van de school. - Daarnaast kan dit project als voorbeeld dienen voor scholen en welzijnsorganisaties hoe de veiligheid in een school bevorderd kan worden op een effectieve wijze.	maatschappelijk effect
organisatie school, politie, welzijn, dws, onderwijs (projectleider)	planning projectopzet: tm okt 95 nulmeting: nov 95 registratie/instrumentenontwikkeling: dec 95 start uitvoering acties: jan 96 monitoring: 1996 evaluatie: 4e kw. 96
financien 1996: 70.000 1997: pm	
evaluatie 4e kwartaal 1996	

GEWELD OP SCHOLEN, SECUNDAIRE PREVENTIE (POLITIE JZP)

Steeds vaker worden onderwijskrachten en burgers uit de directe omgeving van de scholen geconfronteerd met agressief gedrag van leerlingen dat uitmondt in geweld.

Bij secundaire preventie bij geweld op scholen gaat het om een gezamenlijke aanpak tussen politie (Halt), afdeling onderwijs, dienst welzijn en het Openbaar Ministerie.

Gelet op het toenemend geweld op en om scholen beveelt de commissie van Montfrans scholen aan zelf een schoolveiligheidsplan te ontwikkelen.

Intussen is de politie Utrecht druk bezig met het uitvoeren c.q. ontwikkelen van projecten waarin concrete onderwerpen zijn opgenomen ten aanzien van verbetering van deze onveilige situatie, en waarbij in gezamenlijk overleg met scholen de uitvoering gerealiseerd zal worden.

Middels de opzet en uitvoering van deze projecten wordt door de politie een belangrijke aanbeveling van de commissie van Montfrans uitgewerkt.

doelstelling - het bijdragen aan veiligheid op en om de scholen - het ontwikkelen van veiligheidsplannen op maat voor scholen binnen de districten Paardenveld en Marco-Polo en Utrecht-Noord. Daarbij wordt gebruik gemaakt van de aanwezige expertise binnen district Tolsteeg. - meewerken met andere disciplines de onveiligheid op en om scholen terug te dringen. - het ontwikkelen en uitvoeren van projecten op de districten Paardenveld en Marco-Polo (start 1996) - het ontwikkelen van zowel een preventief als een repressief concept. Het repressief concept zal met het O.M. worden uitgewerkt.	maatschappelijk effect - het helpen bijbrengen van de gangbare waarden en normen aan de leerlingen. - het verminderen van de overlast en criminaliteit op en om de scholen. - leerlingen medeverantwoordelijk maken voor de veiligheid op en om hun school - het werken aan veiligheid op en om de scholen
organisatie politie	planning
financien (op jaarbasis) 4 districten - desk.bevordering f 40.000. - materiaal f 70.000 - evaluatie f 6.000 - 4 projectleiders f 360.000	
evaluatie	

NEE BEDANKT: PRIMAIRE PREVENTIE (POLITIE JZP)

In het kader van de primaire preventie heeft het project "NEE BEDANKT" van de afdeling Jeugd- en Zedenpolitie op de basisscholen in Utrecht inmiddels ingang gevonden. Dit project zal de komende jaren in het kader van het voorkomen van jeugdcriminaliteit in Utrecht verder ontwikkeld en uitgedragen moeten worden.

Bijdrage van de politie bestaat uit het verzorgen van modulair onderwijs op de basisscholen en sluit aan bij de aanbeveling van de commissie Montfrans in het kader van primaire preventie.

doelstelling - kinderen situaties en processen die tot crimineel gedrag kunnen leiden leren herkennen - kinderen laten inzien wat de gevolgen van crimineel gedrag kunnen zijn voor benadeelden (slachtoffers) - kinderen laten beseffen dat zij zelf een keus kunnen maken door op risicovolle momenten 'NEE' te zeggen. - Vanuit het oogpunt van de primaire preventie met kinderen van groep 8 van de basisschool in een heel vroeg stadium signalen van crimineel gedrag en consequenties hiervan bespreken. - Vroegtijdig investeren in een positieve relatie tussen politie en kinderen - Het leveren van een bijdrage aan de vorming van gangbare normen en waarden bij kinderen - Het vroegtijdig betrekken van de ouders bij dit project. - Het verder uitvoeren van dit project binnen de stad Utrecht en de rest van de regio. - In het kader van deskundigheidsbevordering politie mensen die voor de klas staan korte training bieden. - Het blijvend investeren in een samenwerkingsverband met de scholen in de verschillende wijken in Utrecht	maatschappelijk effect - bewustwording bij kinderen van hun eigen bijdrage ter voorkoming van crimineelgedrag - het vroegtijdig onderkennen van consequenties die zich voordoen door hun betrokkenheid bij criminaliteit
organisatie de politie is verantwoordelijk voor de coördinatie de uitvoering de evaluatie en de voortgang	planning
financien (op jaarbasis) - desk. bevordering f 20.000 - materiaal f 45.000 - kosten personeel (projectleider) f 90.000 - evaluatieonderzoek f 20.000 Totaal: f 175.000 Financiering uit reguliere en extra middelen zijn tot nog toe onvoldoende geweest.	
evaluatie uitvoering van de eerste evaluatie van het project is in 1996 gepland.	

EXTRA INZET ACQUISITIE WERKGARANTIEPLAATSEN VOOR (ZEER) MOEILIJK PLAATSBARE JONGEREN (JWG)

De extra inzet dient aanvullend gericht te zijn op het verwerven van werkgarantieplaatsen voor de moeilijkste doelgroep die nu niet wordt bereikt c.q geplaatst kan worden op een regulier verworven garantiebaan.

Een integrale benadering en afstemming met de activiteiten die in het kader van de Wijkjongerenperspectieven en Integrale veiligheidsplannen worden ontplooid staat hierbij voorop.

doelstelling verwerven van werkgarantieplaatsen voor de moeilijkste doelgroep	maatschappelijk effect a. de reducering van de werkloosheid onder jongeren: b. het tegengaan van marginaliseringsprocessen c.q criminaliteitsvermindering.
organisatie Welzijn. Middels de Stuurgroep Wijkjongerenperspectieven kan de organisatie ter hand genomen worden.	planning
financien f 90.000 voor 1996+1997	
evaluatie	

EXTRA BEGELEIDINGSCAPACITEIT OP DE WERKVLOER (JWG)

Het inzetten van extra begeleiding op de werkvloer is al vaker als een ontbrekende schakel genoemd voor het bereik en welslagen van arbeidsprojecten voor genoemde doelgroep. Met de inzet van de Subsidieregeling experimenten activering uitkeringsgelden en een aanvullende bijdrage vanuit Jeugd en Veiligheid kan bij de realisering van projecten de gevraagde extra werkbegeleiding worden ingezet.

Voorstel is om de inzet van deze "menskracht" binnen alle betrokken wijken, jeugdhulpverlenings instellingen, welzijnsorganisaties mogelijk te maken. In eerste instantie wordt gestart met 2 extra begeleiders per wijk. Totaal gevraagde capaciteit 16 fte + 1 coördinator.

De bijdrage wordt gevraagd voor 1995 en 1996. Eind november 1995 komen er twaalf (HBO/UNIV.) begeleiders/coaches van de opleiding. Een aantal is met ingang van 1 december direct inzetbaar bij bijv. de Stichting Baan in Utrecht die "zware jongeren" begeleidt in justitiële trajecten.

Ook voor de andere begeleiders kan dan emploti worden gezocht.

doelstelling verbeteren welslagen vna arbeidsprojecten voor de moeilijkste doelgroep	maatschappelijk effect
organisatie welzijn	planning
financien f 450.000,-- 1996: 7 x 18.000 + overhead (incl.Coördinator)= 220.000 1997: 9 x 18.000 + overhead (incl.Coördinator)= 230.000	
evaluatie	

JEUGD EN BEDRIJF (IVP)**PROBLEEMSTELLING**

In bepaalde delen van de wijk Zuid-West scoren overlast en inbraken door jongeren en het gevoel van onveiligheid hoog. Een aantal jongeren in de wijk is/wordt crimineel. Het betreft een kleine groep waarvan het kenmerk is dat scholing en werkgelegenheid ontbreken. De groep bestaat uit een harde kern en uit een aantal potentiële kandidaten.

doelstelling - De negatieve spiraal omkeren in een positieve dmv het aanbieden van scholing en werkgelegenheid voor de groep jongeren. - Verminderen van het aantal delicten en vergroten van het gevoel van veiligheid in de wijk. - Daarnaast kan dit project als voorbeeld dienen voor andere wijken, hoe de veiligheid bevorderd kan worden op een effectieve wijze.	maatschappelijk effect
organisatie Verschil in organisatie mbt de projectidentificatie en de uitvoering van het project. Tijdens de projectidentificatie dient de doelgroep eerst nader gespecificeerd te worden. Is dit de harde kern, de potentiële kandidaten of beiden. Betrokken zijn: Politie, wijkwelzijnsinstellingen, DWS, Justitie	planning opzet/identificatie en financiering: tot eind 1995 uitvoering: 1996 evaluatie (afhankelijk opzet): eind 1996
financien 1996: 50.000 1997: PM	
evaluatie eind 1996 (voorbehoud)	

SIGNAALGEDRAG, SECUNDAIRE PREVENTIE (POLITIE JZP)

Bij de secundaire preventie gaat het om aanpak van de politie met o.a. onderwijs, hulpverlening, dienst welzijn e.a. In het kader van de secundaire preventie heeft de politie al in de verschillende wijknetwerken een belangrijke inbreng. Deze taak kan de komende jaren uitgebreid worden naar meer specifieke acties in verschillende wijken met als thema "DE JEUGD ZORGT VOOR EEN VEILIGE WIJK".

Middels de opzet en uitvoering van deze projecten wordt een van de aanbevelingen van de commissie van Montfrans uitgewerkt. Door het accent te leggen op veiligheid wordt hier ook voldaan aan de situationele preventie (heeft te maken met maatregelen op het gebied van beveiliging, vergroting van toezicht en buurtpreventie.)

doelstelling - Onderzoek naar de betrokkenheid van jongeren bij criminaliteit binnen het district Marco-Polo - het ontwikkelen en uitvoeren van een project binnen dit district in het kader van de wijkveiligheid. - dit project zodanig ontwikkelen dat de jongeren discipline en verantwoordelijkheid wordt aangeleerd. Vervolgens de jongeren begeleiding bieden naar werk. - het opzetten van een op de individu toegesneden opleidings- en begeleidingsplan.	maatschappelijk effect - jongeren die strafbare feiten plegen een perspectief bieden waardoor de recidivekans afneemt - het voorkomen van recidive en verdere afglijden binnen het crimineel circuit - jongeren een andere dan een criminele status bieden - vermindering van het aantal politiecontacten en daarmee het aantal jongeren dat terugvalt in crimineelgedrag
organisatie Ontwikkeling, opzet ,uitvoering en evaluatie onder coördinatie en verantwoordelijkheid van de politie en de gemeente (dienst Welzijn) Het project binnen district Marco-Polo kan als pilot dienen voor de overige drie districten binnen de stad Utrecht.	planning
financien - Onderzoekskosten - Projectkosten incl. projectcoördinator x 4 - Eerste jaar start Marco-Polo als pilotproject voor de stad. f100.000 + f 90.000 + f 20.000 = Totaal f 210.000,--	
evaluatie	

HERZIENING POLITIESEPTOTBELEID (POLITIE JZP)

Er bestaat geen/onvoldoende inzicht in de praktijk van het politiele en justitiële sepotbeleid. Nieuwe richtlijnen voor het sepotbeleid zijn dringend gewenst om een meer consequente lijn aan te houden in de strafrechtpleging en om het beleid van politie, justitie en de Raad voor de Kinderbescherming beter op elkaar af te kunnen stemmen.

Een beleidsmaatregel moet voorzien in een voor de gehele regiopolitie Utrecht af te spreken uniforme verbaliseringsrichtlijn voor minderjarige first offenders. Middels deze maatregel wordt vorm gegeven aan het consequent en tijdig inpassen van een maatregel van pedagogische aard. Hierbij zijn verschillende concepten denkbaar binnen de jeugdhulpverlening en de toepassing van Halt.

Middels deze maatregel wordt inhoud en vorm gegeven aan de aanbeveling van de commissie Van Montfrans om vroegtijdig en consequent te reageren op strafbaar gedrag van jeugdigen.

doelstelling het beleid van politie, justitie en de Raad voor de Kinderbescherming beter op elkaar af te kunnen stemmen. - ontwikkelen en invoeren van een uniforme verbaliseringsrichtlijn met duidelijke afbakening van het politieseptobeleid - Het introduceren van deze richtlijn voor de stad en in de rest van de politieregio Utrecht - het ontwikkelen van een registratie- informatiesysteem - het ontwikkelen van een opleidingsmodule.	maatschappelijk effect - Vroegtijdig voorkomen van recidive - Pedagogische/grensstellende correctie - Het voorkomen van recidive (signaalgedrag).
organisatie - het Openbaar Ministerie en de politie zijn verantwoordelijk voor de ontwikkeling van de richtlijn. - de districtschefs van de regiopolitie Utrecht zijn verantwoordelijk voor de uitvoering. - het Openbaar Ministerie is verantwoordelijk voor de toetsing.	planning
financien - 2 formatieplaatsen binnen de politie voor de opzet van een registratie- informatiesysteem en ontwikkeling opleidingsmodule. Ontwikkeling c.q.overnemen van software. Op jaarbasis f 180.000	
evaluatie - in de verbaliseringsrichtlijn dient te worden opgenomen wanneer evaluatie plaatsvindt. - de districtschefs zijn verantwoordelijk voor de evaluatie en de uitvoering van de richtlijn. Jaarlijks resultaten meten (mate waarin politiecontact met de zelfde categorie jongeren in de gehele regio is afgenomen).	

SNEL EN CONSEQUENT REAGEREN DOOR RKB / JUSTITIE

Hiermee wordt bedoeld de optimalisering van de voorlichtingsrapportage van de raad voor de kinderbescherming ten behoeve van justitie. Nu er uitzicht is op meer formatieve ruimte en een aantal andere knelpunten worden weggenomen kan de intensivering van de voorlichtende taak van de raad verder gestalte krijgen. Een voorwaarde voor een effectieve voorlichting is een goede afstemming met het OM. Met de wijziging van het jeugdstrafrecht is het reguliere overleg tussen de raad, het OM en de kinderrechter (het zgn driehoeksoverleg) weggefallen. Een structureel overleg tussen het OM en de raad blijft nodig. De raad zal met het OM onderzoeken hoe een dergelijk overleg verder vorm kan krijgen.

doelstelling - Verhogen produktie voorlichting- rapportage - Verhogen effectiviteit voorlich- ting	maatschappelijk effect
organisatie Raad Kinderbescherming: strafunit, OM	planning: januari 1996: uitbreiding formatie
financien uit reguliere budget	
evaluatie januari 1997	

BETERE REGISTRATIE VAN JONGEREN MET POLITIE EN JUSTITIECONTACTEN: CLIËNT-VOLGSYS-TEEM

Om te kunnen komen tot een effectief en consequent sanctioneringssysteem voor jeugdige daders van strafbare feiten wordt voorgesteld te komen tot een cliëntvolgsysteem. Voor de Raad voor de Kinderbescherming is een dergelijk systeem van belang om zicht te houden op de criminele carrière van de minderjarige.

Het systeem omvat een deugdelijke registratie van politie- en justitiecontacten van individuele minderjarigen. Onderzocht dient te worden of en hoe het systeem gebruiksklaar kan worden gemaakt en of en hoe het toegankelijk kan worden voor eventuele ander belanghebbenden. Een en ander zal rekening dienen te houden met de landelijke ontwikkelingen op dit gebied.

Als bijzonder aandachtspunten is de noodzaak dat de politiesepts systematisch worden geregistreerd en gemeld aan het OM en de raad. Tevens is het nodig dat de registratie van HALT-afdoeningen toegankelijk wordt voor het OM en de raad. Een adequate behandeling van strafzaken tegen minderjarige verdachten veronderstelt wetenschap over recidive, ook met betrekking tot HALT-afdoeningen. In het begin lijkt een simpele doch waterdichte registratie en gebruikersinstructie het meest gewenst.

Dit actieplan wordt opgevoerd omdat zowel de politie, het OM en de raad eraan hechten dit zo snel mogelijk van de grond te krijgen; uiteraard in samenhang met de landelijke ontwikkeling op dit terrein.

doelstelling deugdelijke registratie van individuele jongeren met politie/justitie contacten.	maatschappelijk effect
organisatie: Raad Kinderbescherming/politie/OM	planning: november 1995: start overleg betrokkenen maart 1996: afstemming richtlijnen / concreet plan mei 1996: ontwikkeling registratiesysteem juli 1996: proefdraaien november 1996: operationeel
financien gedurende 1 jaar extra formatie en overhead bij de raad en de politie 120.000 op jaarbasis. (zie verder ook actieplan 8 van politie)	
evaluatie oktober 1996 oktober 1997	

SNELLE INSCHAKELING EFFECTIEVE BEGELEIDING (HULP EN STEUN-MODALITEIT) (RKB)

Gelet op de mogelijkheid op verschillende momenten in de strafrechtsprocedure een gedwongen contact met de gezinsvoogdij-instelling tot stand te laten komen, en gelet op de effectiviteit van deze vorm van begeleiding, is het nodig dat meer (en gestructureerd) gebruik wordt gemaakt van deze mogelijkheid.

Onderzocht zal worden in hoeverre een gedwongen contact in het kader van jeugdreclassering effectief is voor andere groepen jongeren dan de harde kern. Hiertoe zal door de raad overleg worden gevoerd met de uitvoerende organisatie(s) en het OM/ZM (zittende magistratuur)

doelstelling - (onderzoek naar) meer structurele inzet hulp en steun - terugdringen recidive - meer individuele traject-begeleiding	maatschappelijk effect
organisatie raad voor de kinderbescherming; straf-unit (trekker) gezinsvoogdij-instelling reclassering OM/ZM	planning: november 1995: initiatief tot overleg januari 1996: start
financien regulier budget raad/gvi	
evaluatie: januari 1997:	

EEN VROEGTIJDIGE SIGNALERING VAN JONGEREN DIE DELINQUENT GEDRAG VERTONEN. (RKB)

Twee zaken worden aangepakt.

Op de eerste plaats is het een knelpunt dat de tegen minderjarigen opgemaakte processen-verbaal onvoldoende (tijdig) gemeld worden aan de raad. Wil de raad effectief kunnen reageren dan is verbetering (in casu een score van 100%) van de meldingen processen-verbaal door de politie noodzakelijk.

Op de tweede plaats is er een knelpunt m.b.t. de groep beneden twaalfjarigen. De politie signaleert in toenemende mate een problematiek bij deze groep. Voor een groot deel worden de politiecontacten met deze groep niet (tijdig) gemeld bij de raad. Ook ten aanzien van deze groep minderjarigen zal onderzocht worden hoe informatie tijdig gemeld kan worden.

Een actie teneinde deze knelpunten op te lossen vereist een professionele en systematische aanpak. Daarbij is ondersteuning/medewerking vanuit het OM onontbeerlijk.

Er dient een meldsysteem te worden ontwikkeld voor een vroegtijdige signalering van achterliggende problematiek. Hierbij is inzicht in het politiebeleid vereist; de specifieke kennis van de politie in deze dient te worden behouden.

Verwacht kan worden dat in project-vorm kan worden gekomen tot een verfijnde analyse van de knelpunten en hoe deze structureel kunnen worden opgelost.

doelstelling - Komen tot een 100 % melding van processen-verbaal aan de raad. - Komen tot een snelle melding van problemen bij beneden twaalfjarigen.	maatschappelijk effect
organisatie aanstellen van een project-functionaris bij de raad voor een periode van twee jaar.	planning november 1995: overleg raad/politie/OM over concrete invulling januari 1996: personele invulling februari 1996: concrete start
financien f 120.000 op jaarbasis	
evaluatie februari 1997: evaluatie februari 1998: evaluatie	

UITBREIDING UITVOERING WERKSTRAFFEN EN LEERSTRAFFEN IN OFFICIERSMODEL (RKB)

Een intensivering van dit deel van het lik op stuk-beleid is nodig. Een snelle en consequente reactie conform het officiersmodel kan leiden tot een verkorting van doorlooptijden. Hiermee kan tevens worden aangesloten bij de gedachte dat er een relatie dient te (blijven) bestaan tussen het gepleegde feit en de reactie van justitie (lik op stuk). Tevens is een actie in deze vorm een uitstekende opvulling tussen de huidige HALT-afdoening en de OM reactie middels een dagvaarding (het aanbrengen van de zaak bij de kinderrechter).

In de vorm van een experiment dient te worden uitgewerkt hoe deze afdoeningsvariant fors geïntensiveerd kan worden en organisatorisch op elkaar kan worden afgestemd. Er moet een standaardinterventielijst (op basis van richtlijnen OM) worden ontwikkeld; een indicatielijst welke feiten (zware/minder zware) in beginsel kunnen worden afgedaan op deze manier.

De raad (coördinatoren taakstraffen) zal in dit geheel onderzoeken in hoeverre de snelheid kan worden ondersteund (snelle intake en plaatsing).

Na verloop van een jaar moet e.e.a. structureel lopen. De evaluatie betreft de snelheid, haalbaarheid, capaciteit en formatie.

doelstelling - verkorting doorlooptijd - lik op stuk - koppeling reactie-feit	maatschappelijk effect
organisatie Raad voor de Kinderbescherming, politie en OM looptijd 1 jaar	planning november 1995: overleg OM - raad over nadere invulling januari 1996: start
financien reguliere formatieve uitbreiding raad reguliere formatie OM	
evaluatie: mei 1996 januari 1997	

VOLDOENDE EN EVENWICHTIG AANBOD WERKSTRAFFEN (RKB)

Gewerkt wordt aan een stijging van 10% per jaar gedurende de convenantperiode. Getracht wordt te bewerkstelligen dat hiermee sneller uitvoering kan worden gegeven aan OM-afoeningen en vonnissen.

doelstelling uitbreiding uitvoeringsmogelijkheden werkstraffen. een jaarlijkse groei van 10% terugdringen recidive	maatschappelijk effect
organisatie Raad Kinderbescherming: strafunit	planning november 1995: overleg raad - OM over afstemming tempo januari 1996: overleg raad - gemeen- te over projecten vanaf mrt 1996: realisatie capaciteit- uitbreiding
financien Raad Kinderbescherming: formatieve uit- breiding gemeente: via reguliere middelen	
evaluatie jaarlijks	

UITBREIDING LEERSTRAFFEN (RKB)

Een variatie aan leerstraffen is reeds beschikbaar doch dient verder te worden uitgebreid. Gelet op de aard van de delinquentie in Utrecht is uitbreiding in de (middel)zware categorie gewenst. D.m.v. een nadere analyse dient te worden gekomen tot concrete alternatieven.

Er moet worden gekomen tot een evenwichtig en voldoende aanbod teneinde zoveel mogelijk te kunnen reageren op de individuele casus.

Bij de raad wordt gewerkt aan een grotere differentiatie in leerstraffen. Gedacht wordt aan combinaties van korte leerstraffen met werkstraffen, de zgn cocktails. Met deze ontwikkeling wordt aansluiting gezocht met de wijkgerichte activiteiten op het gebied van onderwijs en werkgelegenheid.

Meer uitgewerkt wordt de gedachte om d.m.v. een cocktail van taakstraffen, een specifieke doelgroep (met name de marokkaanse jongeren) verplicht en gestructureerd in bestaande - of voor jongeren met (een verhoogde kans op) delinquent gedrag geschikt gemaakte - werkgelegenheids- en scholingsprojecten voor jeugdigen te plaatsen.

De gedachte gaat uit naar een projectstructuur voor 1 jaar om dit nader in te vullen. De evaluatie zal betrekking moeten hebben op behoefte, inhoud en bezettingscapaciteit (kwantificeerbare aantallen en streefnorm). Tevens zal aandacht worden besteed aan de verhouding (in uren) van leerstraf tot werkstraf

doelstelling uitbreiding in de (middel)zware categorie	maatschappelijk effect
organisatie Raad Kinderbescherming/trekker project OM/ZM (zitt.magistrat.) IVP/WJP Gezinsvoogdij/Reclassering	planning november 1995: start overleg belanghebbenden december 1995: start projectleider maart 1996: start eerste projecten
financien - projectleider f 120.000 (voor 1 jaar -detacheren- bij raad) - uitbreiding leerstraffen uit regulier budget van raad - deel leerstraffen financieren uit doeluitkering grote steden	
evaluatie maart 1996 juli 1996 januari 1997	

VERSTERKING SAMENWERKING JEUGDWELZIJN EN JEUGDZORG
STAD UTRECHT**Projectomschrijving**

De lokaal aangestuurde instellingen voor jeugdwelzijn (verenigd o.a. in de buurt-netwerken jeugdhulpverlening) kunnen niet adequaat functioneren, wanneer de provinciaal aangestuurde jeugdzorg daarop niet naadloos aansluit.

Voorkomen moet worden dat contra-productief wordt gewerkt en/of sprake is van branche-vervaging. Vanuit een gezamenlijke regie door de gemeente en de provincie Utrecht wordt gestreefd naar een daadwerkelijke afstemming en samenwerking. Op bestuurlijk niveau zullen daarover (beleidsmatige) afspraken worden gemaakt.

Daarnaast is inmiddels afgesproken door middel van een aantal concrete activiteiten de verbetering van de afstemming en samenwerking aan te pakken en de knelpunten te analyseren: het ontwikkelen van een protocol van samenwerking in de buurtnetwerken jeugdhulpverlening, het beter benutten van een telefonisch consult-spreekuur van het SAJU en het analyseren en evalueren van een aantal projecten op het raakvlak van jeugdzorg en jeugdwelzijn. In het kader van het project Wijkjongerenperspectief zijn een aantal van dergelijke "mix"projecten in voorbereiding of van start gegaan.

Doel is nieuwe vormen van samenwerking en afstemming te ontwikkelen, vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid, maar met behoud van eigen deskundigheid. Voor een beperkte periode doen van onderzoek naar deze mogelijkheden.

Resultaat

Een rapport van een (extern) deskundige over vormen van samenwerking en afstemming tussen jeugdwelzijn en jeugdzorg. Dit rapport bevat:

- een analyse van de huidige vormen van samenwerking
- aanbevelingen voor implementatie of nieuwe vormen van samenwerking.

Het rapport is gereed in het voorjaar van 1996.

doelstelling - soepeler functionerend "jeugdwerk" - gefaseerd begeleiden / ingrijpen	maatschappelijk effect - meer grip - wijkgericht werken
organisatie extern deskundige voor een periode van een half jaar, onder verantwoordelijkheid van een begeleidingsgroep (Gemeente, Provincie, instellingen voor Jeugdzorg en Jeugdwelzijn/buurtnetwerken Jeugdhulpverlening).	planning Vorbereiding onderzoek, probleemstelling: najaar 1995 Uitvoering onderzoek: nov.95-febr.96 Rapportage gereed: mrt/apr.1996
financien extern onderzoeker (all in) f. 50.000	
evaluatie Begeleidingsgroep april/mei 96	

THUISLOZEN TEAM.

De T-team werkwijze kenmerkt zich door een kortdurende, concrete aanpak met als eerste aandachtspunt de zwerfproblematiek. In het intake-gesprek worden relevante omgevingsfactoren m.b.t. de problematiek van de jongere schematisch geordend, waarbij de jongere zich conformeert aan een aantal afspraken middels het tekenen van het contract.

De case-load van de T-team-medewerkers is laag, omdat de aanpak in een kort tijdsbestek van 10 weken afgerond moet zijn. Het T-team werkt nauw samen met andere hulpverleningsinstellingen in de stad.

Doelstelling van het T-team is dat de jongere kan terugvallen op een sociaal netwerk, al dan niet nieuw, en dat er sprake is van zelfredzaamheid.

Het T-team heeft tot nu toe vooral een stedelijke functie. In 1994 heeft de gemeente Utrecht opdracht gegeven aan Stade om het experimentele Thuislozen Team structureel te implementeren in de stad Utrecht. Deze opdracht viel uiteen in verschillende onderdelen:

- het T-Team als werkteam binnen de stad Utrecht structureel voort te laten bestaan binnen de aangegeven financiële kaders en de relatie met het wijkgerichte jongerenwerk te verstevigen
- de methode en werkwijze die het T-Team hanteert onder de aandacht te brengen van het bestaande uitvoerend werk in de stad Utrecht.

Nog dit jaar zal Stade verslag doen van de voortgang van deze opdracht. nadruk van de kant van de Gemeente Utrecht zal worden gelegd op de wijkgerichte aanpak. Ook is het van belang dat allochtone jongeren bereikt worden door het Thuislozen-team.

doelstelling - wijkgerichtere bereikbaarheid zwerfjongeren - vergroting zelfredzaamheid - herstel kansen voor jongeren	maatschappelijk effect - minder (gevoelens van) overlast bewoners - betere leefomstandigheden jongeren
organisatie welzijn, Stade	planning
financien De totale kosten die nodig zijn t.b.v. de voortzetting van het T-Team belopen ongeveer F 385.000,-. De provincie draagt hieraan f 150.000,- bij en de gemeente Utrecht 160.000,-. In 1995 heeft de gemeente Utrecht een extra bedrag ingezet ter dekking van het exploitatie-tekorten de implementatie van de T-Team- methode. Voor de komende jaren is er echter een exploitatie-tekort van f 80.000,-.	
evaluatie	

MONITORING EN EVALUATIE.

Evaluatie van projecten op effectiviteit en doelmatigheid, en informatie ten behoeve van monitoring van middeleninzet, vergt een gedegen onderzoekinspanning. Daarbij staan de volgende acties voor ogen.

1. *Volgen van aard en omvang van de jongerenproblematiek in de stad op wijk- en buurtniveau. Het gaat daarbij om ontwikkelingen op terreinen als schoolcarrière, werkloosheid, overlast, criminaliteit.*

De uitvoering omvat het benoemen van relevante indicatoren, beter ontsluiten en benutten van voorhanden gegevensbronnen (Leerplicht, politie/OM, Raad voor de Kinderbescherming), regelmatige analyse en rapportage van het gegevensmateriaal, signaleren van ontwikkelingen, identificeren van probleemgroepen en -gebieden. Zo mogelijk wordt uit deze inspanningen een cliëntvolgsysteem afgeleid.

doelstelling vaststellen van feitelijke ontwikkelingen in relatie tot beleidsdoelen; stellen van prioriteiten in de inzet van middelen, c.q. de uitvoering van projecten.	maatschappelijk effect
organisatie Uitvoering onderzoek door Bestuursinformatie gemeente Utrecht in samenwerking met beheerders relevante gegevensbronnen.	planning Ontwikkelingsfase: eerste kwartaal 1996. Voortgangsrapportage: medio 1996. Rapportages: begin 1997 en 1998.
financien 1000 uren Bestuursinformatie à f100 per uur: f100.000; additionele inzet beheerders gegevensbronnen: f20.000.	
evaluatie	

2. *Evaluatie van afzonderlijke projecten.*

Het gaat daarbij om een beoordeling van projecten op feitelijke uitvoering van de taakstelling, bereik onder de doelgroep(en), en indicaties voor maatschappelijke effecten.

Daartoe wordt gebruik gemaakt van registraties van activiteiten en deelnemers, en wordt kwalitatief onderzoek verricht onder uitvoerders en cliënten. Evenals bij de evaluatie van WJP-projecten wordt uitgegaan van een "global scan" van alle projecten en een uitgebreider evaluatie van enkele projecten.

doelstelling - Verhogen van de effectiviteit van projecten door te leren van elkaars ervaringen. Aangeven van succesfactoren. - Vaststellen van relatief succesvolle acties, als basis voor een doelmatiger inzet van middelen: versterken of afbouwen bestaande projecten, keuze nieuwe projecten.	maatschappelijk effect
organisatie Uitvoering door een sociaal-wetenschappelijk onderzoeksbureau, begeleid vanuit de gemeente en overige bij de projecten betrokken instellingen.	planning Eind 1996/begin 1997 vaststellen van aan projecten te stellen eisen ten behoeve van de evaluatie. Evaluatie-onderzoek tenminste een half jaar, maar niet lager dan een jaar na start van het project.
financien 200 uren global scan: f20.000-f32.000; 300 onderzoekuren uitgebreider evaluatie van een drietal projecten: f30.000-f48.000. De marge hangt samen met tariefverschillen tussen onderzoeksbureaus.	
evaluatie	

Jeugd en Veiligheid Utrecht
overzicht financiën en dekking 1995/1996

Nr	Actie	kosten 95/96	dekk- ing		
			GSB	gemeente	overig
1	samen thuis op school/opvoedersondersteuning	100	100	-	-
2	jeugd en school	142	70	-	72 school
3	geweld op scholen	476	476	-	-
4	nee bedankt; primaire preventie	275	175	-	100 pol
5	extra inzet acquisitie werkgarantieplaatsen voor (zeer) moeilijk plaatsbare jongeren	90	90	-	-
6	extra begeleidingscapaciteit op de werkvloer	440	220	220 Melkert II	-
7	jeugd en bedrijf	50	50	-	-
8	signaalgedrag; secundaire preventie	108	108	-	-
9	herziening beleid politiesept	180	180	-	-
10	snel en consequent reageren door RKB en justitie	120	120	-	-
11	clientvolgsysteem	120	120	-	-
12	snelle inschakeling effectieve begeleiding	120	-	-	120 rvk
13	vroegtijdige signalering jongeren die delinquent gedrag vertonen	120	120	-	-
14	snelle uitvoering werk- en leerstraffen in officiersmodel	120	120	-	-
15	voldoende en evenwichtig aanbod werkstraffen	120	-	-	120 rvk
16	uitbreiding leerstraffen	140	140	-	-
17	versterking samenwerking	50	50	-	-
18	thuislozen team	385	80	155	150 prov
19	monitoring en evaluatie	120	120	-	-
	totaal	3276	2389	375	562
Alle bedragen x f 1.000,00					

toelichting per actiepoint:

- ad 1 In jan. '96 is haalbaarheidsonderzoek afgerond
- ad 5 Extra inzet naast een bijdrage van f 1 miljoen in kader JWG/fonds soc.vernieuwing
- ad 6 Extra inzet. Bijdrage gemeent in kader Melkertbanen
- ad 8 Nadere calculatie komt uit op 108.000,- ipv 210.000,-
- ad 12 Nieuwe aanvraag om versneld in te voeren
- ad 15/16 Geen aanvraag meer, maar via eigen budget RVK

Bijlage 1:

Achtergrondgegevens Gemeente Utrecht

Inhoud

Tabel 1: Jongeren naar leeftijdsgroep en etniciteit.

Tabel 2: Schoolverzuim van 8 - 17 jarigen.

Tabel 3: Werkzoekenden zonder baan t/m 23 jaar.

Tabel 4: Werkzoekenden zonder baan t/m 24 jaar naar opleidingsniveau.

Tabel 5: Afgehandelde minderjarige verdachten.

Tabel 1: Jongeren naar leeftijdsgroep en etniciteit (1-1-1995)

Etniciteit is afgeleid uit het geboorteland van de persoon zelf en dat van de ouders. Indien sprake is van een etnische herkomst Marokko, Turkije of één van de andere B-landen, behoort de persoon tot de doelgroep van minderhedenbeleid.

De jongeren zijn per leeftijdsgroep ongeveer gelijk verdeeld over jongens en meisjes. Het hoge aantal in de leeftijdsgroep 18-23 jaar heeft uiteraard te maken met de studentenpopulatie.

	8-12 jaar		13-17 jaar		18-23 jaar	
	abs.	%	abs.	%	abs.	%
Marokkaanse	1777	17.8	1910	19.6	2352	8.8
Turkse	915	9.2	877	9.0	1185	4.4
Overige B-landen	1544	15.5	1392	14.3	2751	10.3
Doelgroep Minderhedenbeleid	4236	42.5	4179	42.9	6288	23.5
A2-landen	272	2.7	280	2.9	1730	6.5
Nederlandse	5472	54.8	5286	54.2	18773	70.1
Totaal	9980	100	9745	100	26791	100

Tabel 2: Schoolverzuim van 8-17 jarigen (1993/1994)

Het betreft dossierzaken van Bureau Leerplicht; doorgaans gaat het om de zwaardere gevallen van schoolverzuim tot dreigende schooluitval.

Absolute aantallen verdeeld naar nationaliteit en geslacht. Schoolverzuim in een percentage van de relevante leeftijdsgroep (8-17 jarigen).

	schoolverzuim 8-17 jarigen		schoolverzuim in % kinderen in leeftijdsgroep	
	jongens	meisjes	jongens	meisjes
Nederlandse	194	155	3.6	2.9
Marokkaanse	174	95	9.5	5.2
Turkse	45	52	5.0	5.8
Overige	73	53	4.2	3.0
Totaal	486	355	4.9	3.6

Absoluut verzuim - niet bij een school staan ingeschreven - betreft 17% van het totaal, maar is meestal van korte duur. Naar nationaliteit en geslacht, en percentage van relevante leeftijdsgroep.

Tabel 3: Werkzoekenden zonder baar t/m 23 jaar (RBA, 1-1-1995)

Werkzoekenden per etnische groep, en percentage van alle jongeren in de relevante leeftijdsgroep (18-23 jaar).

	aantal werkzoekenden	percentage werkzoekenden	% werkzoekenden van jongeren in leeftijdsgroep
Marokkaanse	597	22.1	25.4
Turkse	287	10.6	24.2
Overige B-landen	279	10.3	10.1
Doelgroep Minderheden- beleid	1163	43.0	18.5
A2-landen	16	0.6	1.0
Nederlandse	1522	56.3	8.1
Totaal	2701	100	10.1

Tabel 4: Werkzoekenden zonder baan t/m 24 jaar naar opleidingsniveau (RBA, 1-1-1995)

	basis- onder- wijs	lbo/ mavo	mbo/ havo/ vwo	hbo/ wo	totaal % (abs)
Marokkaanse	60.6	36.3	3.0	-	100 (724)
Turkse	53.3	36.8	9.1	0.8	100 (353)
Overige B-landen	46.5	43.6	8.8	1.2	100 (342)
Doelgroep Minderhedenbeleid	55.4	38.2	5.9	0.5	100(1419)
A2-landen	(8)	(6)	(6)	(5)	(25)
Nederlandse	22.9	44.2	17.9	15.1	100(2224)
Totaal	35.5	41.7	13.3	9.5	100(3668)

Tabel 5: Afgehandelde minderjarige verdachten (Jeugdpolitie/APD, 1994)

Minderjarige verdachten verdeeld over doelgroep/niet-doelgroep en over jongens/meisjes. Verdachten in % van de relevante leeftijdsgroep (13-17 jaar).

	aantal minderjarige verdachten		verdachten in % van de relevante leeftijdsgroep	
	jongens	meisjes	jongens	meisjes
Doelgroep Minderhedenbeleid	684	126	32.7	6.0
Overigen	382	92	13.7	3.3
Totaal	1066	218	21.9	4.5

Colofon

Bij de opstelling van dit Utrechtse programma Jeugd en Veiligheid (JEV) waren betrokken:

Dienst Welzijn

- De heer Van Gangelen
- De heer Philips
- De heer De Zeeuw
- De heer Isabella
- Mevrouw Dirksen

Dienst Onderwijs

- Mevrouw Van Dijk
- De heer Van Es

Openbaar Ministerie

- De heer Terpstra
- Mevrouw Maas

De Raad voor de Kinderbescherming

- De heer Van der Geest

De Politie

- De heer Mellink
- Mevrouw Acton

Dienst Welzijn
Projectleider WJP

- De heer Makkinga

Bestuursdienst
Projectleider IV

- De heer Reuser

Bestuursdienst/Bestuursinformatie

- De heer Van Seventer
- De heer Paridaen

Dienst Wijkbeheer en Stadsvernieuwing

- Mevrouw Van Grootel

